

Analýza a vyhodnocení sérologického monitoringu Q horečky – nebezpečné zoonózy v chovech skotu s ohledem na bezpečnost potravin

Garanti: Prof. MVDr. Dagmar Zendulková, CSc., doc. MVDr. Petr Lány, Ph.D., Mgr. Kateřina Rosenbergová, PhD., MVDr. Petra Charvátová, prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc.

Cílem předkládané studie bylo provést analýzu a vyhodnocení výsledků sérologického monitoringu na Q horečku, organizovaného Státní veterinární správou České republiky v r. 2011 na podnět Evropské komise, podobně jako v ostatních členských státech EU.

Do vyšetřování byla zahrnuta zvířata, v jejichž anamnéze byly uváděny závažné reprodukční poruchy, zvláště aborty. Stanovení specifických protilátek v krevním séru bylo zajišťováno Státními veterinárními ústavy. Ke screeningovému vyšetření indikovaných zvířat byla používána vysoce senzitivní ELISA metoda, pozitivní výsledky pak byly potvrzeny komplement fixačním testem (KFT). Celkem bylo vyšetřeno 4 886 krav pocházejících ze 14 krajů a 77 okresů České republiky. Pozitivní výsledky pomocí ELISA metody byly zjištěny u 1 341 krav, z tohoto počtu bylo konfirmací KFT potvrzeno 406 krav. Nejvyšší procento pozitivních krav z vyšetřovaných pomocí screeningového ELISA testu bylo zaznamenáno v kraji: Středočeský (156 ks z 463 vyšetřovaných, t.j. 34%), Plzeňský (130 ks z 387, t.j. 34%) a Vysočina (323 ks z 944, t.j. 34%). Nejnižší procento ELISA pozitivních krav bylo zjištěno v kraji Karlovarském (7 ks z 51, t.j. 14%). Nejvyšší procento pozitivních krav po konfirmačním vyšetření KFT bylo potvrzeno v kraji Královéhradeckém (57 ks z 397, t.j. 14%) a nejnižší procento pozitivních krav bylo v kraji Jihomoravském (2 ks z 318, t.j. 1%).

V jednom z chovů, kde byly hlášeny aborty u dojnic a kde byly v rámci monitoringu potvrzeny KFT pozitivní protilátky proti *C. burnetii* jsme se rozhodli u sérologicky pozitivních zvířat provést depistáž s cílem zjistit přítomnost původce v jejich mléce. Dále byly sledovány specifické protilátky a původce Q horečky i v bazénových vzorcích mléka téhož chovu. V chovu bylo vyšetřeno celkem 61 vzorků mléka odebraného od sérologicky pozitivních dojnic. Bazénových vzorků mléka bylo vyšetřeno celkem pět. Průkaz *C. burnetii* byl prováděn pomocí real-time PCR, k určení specifických protilátek v bazénových vzorcích mléka byla použita nepřímá ELISA metoda. Celkem ze 61 individuálních vzorků mléka vyšetřených pomocí real time PCR bylo pět pozitivních (t.j. 8%). Žádný z pěti bazénových vzorků mléka pozitivní nebyl. Tytéž bazénové vzorky byly vyšetřeny pomocí ELISA metody a všechny s pozitivním výsledkem.

Mléko a z něho vyrobené mléčné výrobky by však neměly představovat bezprostřední zdravotní riziko pro spotřebitele vzhledem k jeho povinnému tepelnému ošetření pasterací. Sérologické a molekulárně-biologické vyšetření bylo proto provedeno i v mléce zakoupeném ve vybraných mlékomatech, které tepelnému ošetření nepodléhá. Z celkem sedmi vyšetřovaných vzorků byly specifické protilátky zjištěny v šesti a specifické sekvence *C. burnetii* nebyly prokázány v žádném z nich.